

รายวิชา สังคมศึกษาฯ

รหัสวิชา ส23101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้สอน

ครูวิชิต ลือยศ

เรื่อง

มงคล 38

มงคล 38

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : truthseeker08. พิธีกรรม. <https://pixabay.com/th/photos/พิธีกรรม-พุทธศาสนาเถรวาท-พุทธ-3335526/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2561

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Sasin Tipchai. พระสงฆ์. <https://pixabay.com/th/users/sasint-3639875/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2559

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถยกตัวอย่าง

การนำมงคล 38

ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่

4 กรกฎาคม 2559

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถวิเคราะห์แนวคิดสำคัญ
ของมงคล 38 ได้อย่างมีเหตุผล

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.
<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่
4 กรกฎาคม 2559

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถบอกคุณค่า
ของหลักธรรมเรื่อง มงคล 38

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.
<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่

4 กรกฎาคม 2559

คำถาม

ประจำบทเรียน

ในความหมายของนักเรียน

คำว่า มงคล คืออะไร

มงคล 38

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : truthseeker08. พิธีกรรม. <https://pixabay.com/th/photos/พิธีกรรม-พุทธศาสนาเถรวาท-พุทธ-3335526/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2561

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Sasin Tipchai. พระสงฆ์. <https://pixabay.com/th/users/sasint-3639875/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2559

ความหมาย

มงคล 38

เหตุแห่งความสุข ความก้าวหน้า
ในการดำเนินชีวิต

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

[hhttps://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/](https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/).

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

ซึ่งพระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้ให้
พุทธศาสนิกชนได้พึงปฏิบัติ
นำมาจากบทมงคลสูตร
ที่พระพุทธเจ้าตรัสตอบปัญหาเทวดา

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

ถามว่า คุณธรรม

อันใดที่ทำให้ชีวิตประสบ

ความเจริญหรือมีอะไร

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

[hhttps://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/](https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/).

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

“มงคลชีวิต”

ซึ่งมี 38 ประการ

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

ประการที่ 8

การรอบรู้ในศิลปะ

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : shell_ghostcage.ธรรมชาติ พีช.
<https://pixabay.com/th/photos/ธรรมชาติ-พีช-2458371/>.
ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2558

“ศิลปะต่างอย่างทางอาชีพ
ควรเร่งรีบเรียนรู้ซึ้งดีศรี
มีบางคนจนอับกลับมั่งมี
ฉลาดดีมีศิลป์หากินพอ”

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-ฟรี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

“ศิลปะ คือสิ่งที่แสดงออก
ถึงความงดงาม มีความสุนทรีย์
โดยมีลักษณะดังนี้”

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-พิธี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

A person wearing an orange robe, likely a Buddhist monk, is shown from the chest up. Their hands are clasped together in a prayer position (Anjali Mudra). The background is a soft, out-of-focus warm light, possibly from a sunset or a fire. The right side of the image has a dark teal overlay where the text is located.

1. มีความปราณิต

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-พีอี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

2. ทำให้ของดูมีค่ามากขึ้น

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/บอล-พระพุทธศาสนา-ฟรี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

3. ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/บอล-พระพุทธศาสนา-ฟรี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

4. ไม่ทำให้เกิดกามกำเริบ
5. ไม่ทำให้เกิดความพยาบาท
6. ไม่ทำให้เกิดความเบียดเบียน

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-พีซี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

คำถาม

ระหว่างบทเรียน

ถ้านักเรียนอยากเป็นคนมีศิลปะ
นักเรียนควรต้องฝึก
ให้มีคุณสมบัติอย่างไร

-
1. มีศรัทธาในความงดงามของสิ่งต่าง ๆ
 2. หมั่นสังเกตและพิจารณา
 3. มีความปราณีต อารมณ์ละเอียดอ่อน
 4. เป็นคนสุขุม มีความคิดสร้างสรรค์

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

ประการที่ 26

การฟังธรรมตามกาล

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : shell_ghostcage.ธรรมชาติ พีช.

[https://pixabay.com/th/photos/ธรรมชาติ พีช-2458371/](https://pixabay.com/th/photos/ธรรมชาติ%20พีช-2458371/).

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2558

“การฟังธรรม ตามกาล ผ่านมาถึง
ควรคำนึง นิ่งนั่ง ฟังขยัน
ย่อมจะเกิด ปัญญา สารพัน
ตั้งใจมั่น ฟังดี นี่สมควร”

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-ฟรี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

A person wearing an orange robe, likely a Buddhist monk, is shown from the chest down. Their hands are clasped together in a prayer-like gesture, with fingers pointing upwards. The background is a soft, out-of-focus orange and yellow light, suggesting a warm, possibly sunset or sunrise, environment.

“เมื่อมีโอกาส เวลา หรือ
ตามวันสำคัญต่าง ๆ ก็ควรต้องไปฟัง
ธรรมบ้าง เพื่อสดับรับฟัง
สิ่งที่เป็นประโยชน์ในหลักธรรมนั้นๆ”

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-พีธี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

คำถาม

ระหว่างบทเรียน

นักเรียนคิดว่าเวลาที่เราควร
ไปฟังธรรมนั้นมีเวลาใดบ้าง

วันธรรมสวนะ ก็คือ วันพระ หรือวันที่สำคัญทางศาสนา

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

เมื่อมีผู้มาแสดงธรรม
อย่างเช่น การฟังธรรมตามวิทยุ
การที่มีพระมาแสดงธรรม
ตามสถานที่ต่าง ๆ หรือการอ่าน

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

เมื่อมีโอกาสนั่งสมาธิ อาทิเช่นในวันอาทิตย์เมื่อมีเวลาว่าง หรือในงานมงคล

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

คำถาม

ระหว่างบทเรียน

ถ้านักเรียนอยากเป็นผู้ฟัง
ธรรมดาที่ดี นักเรียนควรต้อง
ฝึกให้มีคุณสมบัติอย่างไร

ไม่ดูแคลนในหัวข้อธรรม ว่าง่ายเกินไป

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

ไม่ดูแคลนในความรู้ ความสามารถของ ผู้แสดงธรรม

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

ไม่ดูแคลนในตัวเองว่าโง่ ไม่สามารถเข้าใจได้

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

มีความตั้งใจในการฟังธรรม และนำไปพิจารณา

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

ประการที่ 29

การได้เห็นสมณะ

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : shell_ghostcage.ธรรมชาติ พีช.
[https://pixabay.com/th/photos/ธรรมชาติ พีช-2458371/](https://pixabay.com/th/photos/ธรรมชาติ%20พีช-2458371/).
ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2558

“การพบเห็น สมณะ ผู้สงบ
แล้วนอบนบ ถามไถ่ ไตรสิกขา
หมั่นฝึกหัด ทุกวัน ด้วยปัญญา
ย่อมนชักพา จิตตรง มงคลมี”

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-พีธี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

“สมณะแปลตรงตัวได้ว่า ผู้สงบ
ท่านว่าคุณสมบัติของสมณะต้อง
ประกอบไปด้วย 3 อย่าง”

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-พีธี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

ต้องสงบกาย

คือ มีความสำรวม

ในการกระทำทุกอย่าง

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.
<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-พีธี-1845861/>.
ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

ต้องสงบวาจา

คือ การพูดจาให้อยู่ในกรอบ
ของความพอดี มีความสุภาพ

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-พีธี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

ต้องสงบใจ

คือ การทำให้สงบ

ปราศจากกิเลสครอบงำ

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-พีธี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

คำถาม

ระหว่างบทเรียน

ถ้านักเรียนได้พบเจอสมณะ
นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร

ต้องเข้าไปหา คือ เข้าไปขอ
คำแนะนำ ชี้แนะจากท่าน
หรือให้ความเคารพท่าน

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

ต้องเข้าไปบำรุงช่วยเหลือ คือ การช่วยเหลือท่าน ในโอกาสอันควร

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.
<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.
ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

ต้องเข้าไปฟัง คือ การรับฟัง
คุณธรรม หลักคำสอนของ
ท่านมาไว้เป็นแนวทาง
ในการแก้ไขปัญหามชีวิต

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

หมั่นระลึกถึงท่าน คือ การระลึก
ถึงความดีที่ท่านมีแล้วนำมาเป็น
ตัวอย่างกับตัวเราเอง

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

ประการที่ 30

การสนทนาธรรมตามกาล

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : shell_ghostcage.ธรรมชาติ พีช.
[https://pixabay.com/th/photos/ธรรมชาติ พีช-2458371/](https://pixabay.com/th/photos/ธรรมชาติ-พีช-2458371/).
ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2558

“ยามหุดหู่ ฟุ้งซ่าน กาลสงสัย
เป็นสมัย ไต่ถาม ตามเหตุผล
เพื่อบรรเทา คลีคลาย หายกังวล
ควรจะสน- ทนาธรรม ตามที่ควร”

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-พีธี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

“การได้สนทนากันเรื่องธรรม
ทำให้ขยายขอบเขตการเรียนรู้
แลกเปลี่ยนความรู้ และได้รับรู้
ในสิ่งใหม่ ๆ ที่เราอาจนึกไม่ถึง”

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-ฟรี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

คำถาม

ระหว่างบทเรียน

ก่อนที่นักเรียนจะสนทนาธรรม
ควรพิจารณาและคำนึงถึง
สิ่งใดบ้าง

1. ต้องรู้เรื่องที่จะพูดดี
2. ต้องพูดเรื่องจริง มีประโยชน์
3. ต้องเป็นคำพูดที่ไพเราะ
4. ต้องพูดด้วยความเมตตา

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559

ข้อปฏิบัติ เมื่อมีการสนทนาธรรม

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.
<https://pixabay.com/th/photos/บอล-พระพุทธศาสนา-ฟรี-1845861/>.
ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

มีศีลธรรม

คือ การเป็นผู้ที่รักษา

ศีล 5 หรือศีล 8

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-ฟรี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

มีสมาธิดี

คือ การมีจิตใจจดจ่อ
อยู่กับเรื่องที่สนทนา

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/บอล-พระพุทธศาสนา-ฟรี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

แต่งกายสุภาพ

คือ การแต่งตัว

ให้เหมาะสมกับบุคคลมัย

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.
<https://pixabay.com/th/photos/บอล-พระพุทธศาสนา-ฟรี-1845861/>.
ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

A person wearing an orange robe, likely a Buddhist monk, with their hands clasped in a prayer gesture. The background is a soft, warm glow, possibly from a sunset or a fire.

มีกิริยาสุภาพ

คือ มีความสุภาพ
ในท่ามกลางไม่ว่าจะเดิน นั่ง ยืน

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/บอล-พระพุทธศาสนา-ฟรี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

ใช้วาจาสุภาพ

คือ การใช้ถ้อยคำที่สุภาพ

ในการสนทนา

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.
<https://pixabay.com/th/photos/บอล-พระพุทธศาสนา-ฟรี-1845861/>.
ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

ใบงานที่ 7

(กำหนดเวลาในการทำ 10 นาที)

คำชี้แจง ให้นักเรียน สืบค้นและ
ค้นหาหลักธรรม มงคล 38 ประการ
ที่ 1 ถึง 38 ให้ครบถ้วน ใส่ในตาราง
ที่กำหนดให้

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. เซน พระพุทธรูป.
[https://pixabay.com/th/photos/เซน พระพุทธรูป-509371/](https://pixabay.com/th/photos/เซน-พระพุทธรูป-509371/). ลงข้อมูลเมื่อ
วันที่ 31 ตุลาคม 2557

ใบงานที่ 7 เรื่อง มงคล 38

คำชี้แจง ให้นักเรียน สืบค้นและ ค้นหาหลักธรรม มงคล 38 ประการที่ 1 ถึง 38 ให้ครบถ้วน ใส่ในตารางที่กำหนดให้ (กำหนดเวลา 10 นาที)

มงคล 38	
1.	20.
2.	21.
3.	22.
4.	23.
5.	24.
6.	25.
7.	26.
8.	27.
9.	28.
10.	29.
11.	30.
12.	31.
13.	32.
14.	33.
15.	34.
16.	35.
17.	36.
18.	37.
19.	38.

คำถาม

ท้ายบทเรียน

นักเรียนคิดว่ามีลักษณะใด
ที่เคยเรียนไปแล้วในคาบก่อนหน้านี้
มีความสอดคล้องกับมงคล 38

อุบาสกธรรม 7

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.

<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559